

Styrelsens verksamhetsberättelse för år 2018

Återigen har ett år gått då kollektivhusfrågan haft medvind. Intresset för bogemenskap är fortsatt mycket stort. Vår bok ”Gemenskap och samarbete” fortsätter att vara en storsäljare. En lång rad nya kollektivhus är på gång och Kollektivhus Nu har fått nya medlemsföreningar under året. Facebooksidan får stadigt nya ”gillare”. Flera positiva artiklar och andra mediainslag har publicerats om boendegemenskap och flera forskningsprojekt där föreningen kommer att delta har fått medel beviljade för kommande år.

Årsmötet 2018

Årsmötet hölls den 17 mars i kollektivhuset Dunderbacken i Stockholm och samlade 42 personer från 22 medlemsföreningar. Efter mötet fick deltagarna gå på rundvandring i huset och höra på historieberättande.

Styrelsen

Styrelsen har under året bestått av följande personer, med ansvarsområden:

Namn	Kollektivhus, ort	Ansvar
Ulrika Egerö	Dunderbacken, Stockholm	Ordf, medlems/kontaktlista facebooksidan, utskick till medlemmarna, studiebesök
Anita Persson	Färdknäppen, Stockholm	Vice ordf, mediakontakter, resursbank
Birgitta Nordström	Sockenstugan, Stockholm	Kassör, budgetuppföljning, lista över medlemsbetalningar & stödmedlemmar.
Lotta Ahlén	Majbacken, Göteborg	Internationella kontakter, forskningskontakter
Mats Holmström	Sjöfarten, Stockholm	Facebooksidan
Ann Mari Engel	Tullstugan, Stockholm	Öppet hus

På årsmötet valdes även Märten Palm från Sofielund till suppleant i styrelsen, men han var av personliga skäl tvungen att avgå efter ett par månader.

Kerstin Kärnekull har varit adjungerad till styrelsen som redaktör för Bo Tillsammans, ansvar för hemsidan, kontakt med blivande startargrupper och för internationella frågor.

Styrelsen har haft följande sammanträden: 28 januari i Hässelby familjehotell i Stockholm, 17 mars i Dunderbacken, Stockholm, 14 april i Sofielund, Malmö, 11 juni i Dunderbacken, Stockholm, 15 september på Ängsviksgården, Värmdö, och 18 november i Elfvinggården, Stockholm.

Några beslut har tagits per e-post, men protokollförts på kommande styrelsemöte. Styrelseprotokollen finns tillgängliga på hemsidan. Under hela året har styrelsen också fört diskussioner per e-post.

Medlemmar, stödmedlemmar

Vid slutet av 2018 hade Kollektivhus NU 65 registrerade medlemmar, lika många som året innan. Av dessa är 46 befintliga kollektivhus och 19 intresseföreningar för bogemenskap (inklusive startargrupper).

En ny bogemenskap, Hogslätts vänboende i Gerlesborg, blev inflyttningsklar i juni 2018. För åtta andra nya kollektivhus (tre i Göteborg, tre i Stockholm, ett i Borgholm och ett i Uppsala) finns markanvisningar och planering för dessa pågår tillsammans med något kommunalt eller privat bostadsbolag. I Hammenhög utanför Ystad har en grupp köpt en gammal lantmannaskola och bygger nu om det till kollektivhus.

Ett privat bostadsbolag, Sveafastigheter Bostad, planerar tillsammans med tre av våra medlemsföreningar för nya kollektivhus i Uppsala, Stockholm, Tyresö och Vaxholm. Det är första gången sedan 50-talet som ett privat bolag tar egna initiativ till att bygga nya kollektivhus.

Studiecirkel kring att bo kollektivt pågår på flera håll, bland annat i Malmö, Stockholm och Umeå.

För samtliga föreningar har styrelsen inom sig utsett mentorer som då och då kontaktat sina föreningar. Kontakt har dessutom upprätthållits genom styrelsebesök, genom anordnandet av Öppet hus och genom utskick av olika slag. En lista med alla bogemenskaper och intresseföreningar uppdateras kontinuerligt. På listan finns fanns tidigare även hus som avkollektiviserats, men med anledning av den nya dataskyddsförordningen, GDPR, har dessa tagits bort från listan. Styrelsen har tagit beslut om hur föreningen hanterar personuppgifter med anledning av den nya förordningen.

Föreningen hade vid årets slut ca 90 registrerade individuella stödmedlemmar, även om de inte alla betalar någon stödmedlemsavgift varje år. De får regelbundet information och inbjudningar att skänka bidrag till föreningens verksamhet.

Resursbas till stöd för nya och gamla kollektivhus

Dagen efter årsmötet 2018 ordnades, liksom två gånger tidigare, en idébyttardag för alla medlemsföreningar. Även denna hölls på kollektivhuset Dunderbacken. På idébyttardagen fick deltagarna fritt välja ämnen och frågor att diskutera kring i smågrupper. Ca 25 personer deltog i arrangementet.

Med anledning av att många nya kollektivhus planeras, och för att underlätta för arkitekter och bostads- och byggföretag som arbetar med kollektivhusbyggande, har styrelsen med hjälp av Ingela Blomberg från Framtiden och Elin Persson från Kombo under året färdigställt ett typprogram för kollektivhus. Programmet ska kompletteras med bilagor med exempel på lägenhetsfördelning och storlek på gemensamma ytor från olika befintliga kollektivhus.

Kollektivhus NU får ofta frågor från medlemsföreningarna om juridiska, ekonomiska och andra spörsmål som kräver specialkompetens att besvara. Normalt försöker styrelsen besvara dessa frågor. Om de inte kan svara hänvisar de till någon som har den efterfrågade kompetensen.

Till årsmötet 2014 motionerade Rolf Ericson, Kupan, om en resurs-/kompetensbank inom Kollektivhus Nu. En arbetsgrupp med Anita Persson, Kerstin Kärnekull och Rolf har dragit upp riktlinjer hur den skulle kunna fungera: En lista på faktaområden inom kollektivhusvärlden med referenser till var kunskap kan hämtas. Resursbanken har dryftats på årsmötena, men tyvärr har projektet stupat på tekniska svårigheter. Det har helt enkelt inte gått att få till

ett lämpligt webbverktyg. Arbetsgruppen inser att det inte går att komma längre med egna resurser. Däremot är det möjligt att vi i samarbete med andra grupper med verksamhet nära Kollektivhus Nu kan gå vidare.

Hemsida, elektroniskt nyhetsbrev, Facebook

Hemsidan är föreningens viktigaste ansikte utåt. Att den är viktig framgår av alla de förfrågningar föreningen får om studiebesök och om information. Många använder sidan för att fråga hur man får bostad i bogemenskap. Journalister och studenter använder den för bakgrunds- och kontaktinformation.

Under året har Kerstin Kärnekull varit webbredaktör, men hela styrelsen kan i princip göra ändringar på hemsidan om det behövs.

På webbplatsen kan man prenumerera på föreningens elektroniska nyhetsbrev, vilket hörsammats av över 800 personer. Under året har prenumeranterna dock inte fått något nyhetsbrev, men däremot mejl med nyhetsbladet *Bo tillsammans*. Även stödmedlemmar får eventuella nyhetsbrev och nyhetsbladet.

Fansidan på facebook har upprätthållit sin aktivitet 2017. Den har ca 1450 gilla-tryckningar och nya kommer varje vecka. Ofta delar styrelsen via sidan information om spännande nyheter som också lagts upp på hemsidan. Föreningen har även en facebookgrupp för erfarenhetsutbyte och diskussioner mellan kollektivhus, startargrupper och andra intresserade som heter Kollektivhusforum. Den gruppen har nu drygt 300 medlemmar.

Dessutom finns en facebook sida som heter ”Vi som vill bo kollektivt när vi är gamla” som startats av en startargrupp. Den har över 4800 medlemmar.

Kontakt med media, publicitet

Styrelsen har en lista över journalister med intresse för bostadsfrågor. Den fylls på kontinuerligt. Den har bl.a. använts för att sända ut *Bo tillsammans*”. Två pressmeddelanden har skickats ut under året.

Under året har det varit många positiva artiklar och andra medieinslag om bogemenskap. Bland annat har flera lokaltidningar uppmärksammat nya kollektivhus i olika planeringsstadiet, Hyresgästföreningens tidning *Hem & Hyra* har skrivit om nya bogemenskapen i Gerlesborg och tidningen *Arkitekten* om Lagnö Bo. Länkar till flera av dessa har lagts ut på hemsidan.

Bo tillsammans

Nyhetsbladet *Bo tillsammans* har under året haft Kerstin Kärnekull som stående redaktör, med Anna Jalakas som medredaktör. Nyhetsbladet har under året kommit ut med fyra nummer. Ann Norrby har skött layout. Bladet har sänts ut till medlemsföreningar, stödmedlemmar, prenumeranterna på det elektroniska nyhetsbrevet samt journalister. Medlemsföreningarna uppmanas att sprida bladet till sina medlemmar, men det är inte känt i vilken utsträckning så skett.

Öppet hus

I september eller oktober hade drygt ett dussin kollektivhus öppet hus med många besökare. Plats och tider för de öppna husen annonserades på föreningens hemsida och facebook sida, och många hus fick också in arrangemanget i kalendarier i lokala tidningar. I Stockholm valde flera hus att ansluta sitt öppna hus till arrangemanget *Open House Stockholm*, vilket resulterade i ett stort antal besökare.

Studiecirklar och kurser

Många startargrupper har haft studiecirklar om att bygga och bo i kollektivhus, ofta med boken Gemenskap och samarbete som kurslitteratur.

Seminarier och möten om kollektivhus

Flera olika föreläsningar, seminarier och liknande om kollektivhus och bogemenskaper har hållits runt om i landet där någon från föreningen deltagit.

Den årliga s.k. Framtidsveckan i Göteborg koncentrerades 2018 runt klimatet, byggemenskaper och bogemenskaper. Flera befintliga och blivande kollektivhus i Västsverige var engagerade i olika föredrag och utställningar under veckan. Den 13 oktober arrangerade Studieförbundet en bogemenskapskonferens där man presenterade flera aktiva bygg- och bogemenskapsprojekt, ett exempel var Skärhäll i Gerlesborg. På torsdagen berättade Stacken om sin resa att starta och bo i kooperativ, samt om sitt nyss avslutade projekt: solceller och energibesparing i ett höghus – det moderna passivhuset Stacken. På söndagen bjöd Majbacken och Boihop in till Öppet hus under rubriken : nyfiken på kollektivhus? Boihop presenterade de planerade kollektivhusen i Högsbo och Kålltorp vid tre olika tillfällen. Majbacken kokade kaffe och bjöd på hembakat under hela eftermiddagen. Minst 75 intresserade kom och ville höra allt kollektivhus och hur det är att bo så.

Påverkan på beslutsfattare

Styrelsen hade under vintern-våren kontakt med riksdagens civilutskott om att besöka ett kollektivhus och utskottet var mycket positivt och datum spikades. Tyvärr blev civilutskottet dock tvunget att ställa in besöket.

På begäran från en grupp inom miljöpartiet har styrelsen sammanställt juridiska och ekonomiska hinder och problem som motverkar kollektivt boende. Föreningen har under året också yttrat sig över två statliga remisser, SOU 2017:108: Lån och garantier för fler bostäder samt SOU 2018:46 Kommunal reglering av upplåtelseformer.

Under hösten skrev styrelsen, tillsammans med bl.a. Hyresgästföreningen, föreningen jagvillhabostad.nu och Föreningen för Byggemenskaper, en debattartikel om vikten av att kommunerna behöver släppa fram små byggaktörer, som publicerades i tidningen Dagens samhälle i början av januari 2019. Tidningen ges ut av Sveriges Kommuner och Landsting.

Därutöver har många av våra medlemsföreningar som arbetar för nya kollektivhus runt om i landet haft kontakter med kommunpolitiker och bostadsbolag.

Samarbete med Föreningen för byggemenskaper

Styrelsen har haft fortsatt kontakt med styrelsen för Föreningen för byggemenskaper, där flera av Kollektivhus Nu:s startargrupper också är medlemmar, för att diskutera möjliga samarbetsområden. Ett resultat är att startargrupper blir anslutna till båda föreningarna för en medlemsavgift från och med 2019.

Boverkets nya skrift ”Byggemenskaper som en del av bostadsförsörjningen” innehåller också information om hur kommunerna kan samarbeta med mindre byggaktörer (och bogemenskaper). En matnyttig skrift för alla kollektivhusengagerade.

Förmedling av lägenheter i kollektivhus

Styrelsen har en facebookgrupp för att söka, sälja eller informera om lediga lägenheter i kollektivhus. Den har nästan 1600 medlemmar och har haft många annonser under året. Man kan också annonsera på Kollektivhus NU:s hemsida.

Framställning och försäljning av publikationer

Boken "Gemenskap och samarbete – i kollektivhus och bogemenskap" har fortsatt säljas i stor utsträckning. Den senaste upplagan är snart slut och en redaktionskommitté har därför utsetts som har påbörjat en revidering av boken som beräknas bli färdig under våren 2019.

Enstaka exemplar av boken från Stockholmskonferensen 2010, *Living together*, har sålts under året. Boken har också använts som gåva i PR-syfte.

Deltagande i internationella och svenska konferenser, studiebesök mm

Föreningens erfarenheter och kompetens är fortsatt efterfrågad från såväl Sverige som andra länder. I samband med en europeisk bostadsforskarkonferens i Uppsala i juni ordnade föreningen ett seminarium om kollektivhusboende i Färdknäppen i Stockholm lördagen efter att konferensen avslutats. s15 forskare från Europa, Australien och USA valde att stanna kvar i Sverige för att delta i seminariet.

I maj hade föreningen, tillsammans med vår medlemsförening Framtiden, utställning och bokbord på en bostadskongress som anordnades av Hyresgästföreningen i Storstockholm. Föreningarna fick kontakt med flera viktiga aktörer, som SABO:s verkställande direktör.

I november deltog föreningen i en konferens om värdedrivna bostadsutveckling, arrangerad av jagvillhabostad.nu och Hyresgästföreningen. Under konferensen presenterades olika värdedrivna bostadsinitiativ och diskussioner fördes kring utmaningar och lösningar samt hur vi kan arbeta för att stötta varandra och underlätta genomförandet av projekt. Flera av de deltagande föreningarna, däribland Kollektivhus Nu, skrev sedan en debattartikel om vikten av att kommunerna släpper fram små byggaktörer, se under rubriken "Påverkan på beslutsfattare".

Under året har många kollektivhus tagit emot många studiebesök, till exempel från Japan, Sydkorea, Tyskland, England, Spanien, Nya Zeeland, Australien, Belgien och Nederländerna, samt svenska forskare, studenter och bostadsbolag. Vi beräknar att det totalt varit minst 50-60 sådana studiebesök.

Forskning om kollektivt boende

Föreningen har fortsatt att samla forskningsrapporter och uppsatser om kollektivt boende. Dessa har arkiverats elektroniskt och ofta omnämnts i *Bo tillsammans* och lagts ut på hemsidan.

Ett treårigt forskningsprojekt inriktat på "Kollektivboende som en hållbar social, ekologisk och ekonomisk lösning" med professor Håkan Thörn, Göteborgs universitet, som huvudansvarig startade under 2015 och avslutades 2018. Projektet bedrivs tillsammans med forskare från Chalmers. Projektet kommer att dokumenteras i en engelskspråkig rapport och sedan i en svensk.

Vinnova beslutade hösten 2018 om ett stort anslag till projektet Elastiska Hem, Kod Arkitekter leder arbetet tillsammans med 21 olika parter:

Arkitekter, kommuner, brukare, byggbolag, akademi, fastighetsägare, med flera. Kollektivhus Nu är med som en i gänget. Tre olika modeller för delning och samarbete ska testas i ett kvarter, i ett område och inom ett helt bostadsföretag.

Vinnova har också givit ett stort anslag till Föreningen för Byggemenskaper för projektet ”Diversity”. Målet är att förbättra förutsättningarna för byggemenskaper genom utveckling av policy, tjänster och verktyg, främst riktade till byggrupper och kommuner. 19 parter samverkar inklusive Boverket. Kerstin Kärnekull är en av experterna och en kontakt mot kollektivhus och byggemenskaper.

I slutet av året fick styrelsen kontakt med ArkDes, Sveriges nationella centrum för arkitektur och design, som visade sig mycket intresserade av att få ta över kollektivhusforskaren Dick Urban Vestbros (tillika Kollektivhus Nu:s tidigare ordförande) arkiv med kollektivhusmaterial från 1920-talet och framåt. I början av januari 2019 hämtade ArkDes materialet. Styrelsen är mycket glada över att materialet bevaras och tillgängliggörs på ArkDes. Forskarna på ArkDes har också tagit kontakt med gruppen Bo i Gemenskap för att dokumentera deras insatser.

Föreningens ekonomi

Årets inkomster blev lägre än budgeterat, bokförsäljningen går fortfarande bra, men medlemsavgifter och stödmedlemmar blev något lägre än beräknat, liksom bidragen. Kostnaderna blev betydligt lägre än budgeterat, bland annat p.g.a. att en planerad konferens för startargrupper skjutits fram till kommande år.

Årets resultat är plus 7 736 kr om man bortser från kostnaderna för CoElderly-projektet som redan är finansierat, projektet är numera avslutat. Vid årets slut fanns 74 741 kr på plusgirokontot. Se vidare den ekonomiska rapporten.

Uppfyllelse av verksamhetsplanen

Styrelsen anser sig ha uppfyllt i stort sett alla punkter i verksamhetsplanen, fränsett att resursdatabasen inte gjorts tillgänglig och kontakterna med forskare inom Sverige inte varit så intensiv som vi önskat.

Slutord

Styrelsen har under året haft gott samarbete med stimulerande diskussioner och aktivt deltagande i mötena. Flera av mötena har förlagts till kollektivhus som styrelsen inte besökt förut, vilket gett förbättrade kontakter med medlemsföreningarna. Nya och befintliga kollektivhus har uppmärksammats mycket i medier. Föreningen har haft en viktig roll i att sprida kollektivhusidén. Mycket återstår dock att göra för att påverka beslutsfattare mot större valfrihet på bostadsmarknaden.